

Jak pokazać sztukę – wystawy, galerie, zbiory muzealne

- [Jak pokazać sztukę – wystawy, galerie, zbiory muzealne.](#)

Jak pokazać sztukę – wystawy, galerie, zbiory muzealne

Piotr Aigner, „Świątynia Sybilli”, 1798-1801, Puławy, wikipedia.org, CC BY 3.0

Ważne daty

II poł. XVIII w. – pierwsze muzea dostępne dla użytku publicznego;

1801 – pierwsze polskie muzeum w Puławach;

I poł. XX w. – wprowadzono pojęcie *muzealnictwo*;

XX w. – zwiększenie zainteresowania formami aranżacji wystaw – wystawiennictwem.

Scenariusz lekcji dla nauczyciela

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

III. Opanowanie podstawowych wiadomości z zakresu kultury plastycznej, jej narodowego i ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego. Uczeń:

1) zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej);

4) wymienia, rozpoznaje i charakteryzuje najważniejsze obiekty kultury wizualnej w Polsce, wskazuje ich twórców;

7) wykazuje się znajomością najważniejszych muzeów i kolekcji dzieł sztuki w Polsce i na świecie.

Nauczysz się

określać sztukę prezentowania (eksponowania) dzieł sztuki;

opowiadać o historii powstania muzeów;

wskazywać różnice między muzeum a galerią;

opisywać terminy i określenia związane z projektowaniem wystaw.

Krótką historia kolekcjonowania dzieł sztuki

Zwyczaj kolekcjonowania i pokazywania pięknych przedmiotów, wytworzonych przez człowieka, sięga czasów starożytności. Uważa się, że początki [muzealnictwa](#) mają swoje korzenie w gromadzeniu cennych, imponujących łupów wojennych, często składanych w ofierze bogom. Zakładano w ten sposób pierwsze [pinakoteki](#) i [gliptoteki](#) – galerie malarstwa i rzeźby. W kolejnych wiekach królowie, bogacze i podróżnicy kompletowali kosztowności i piękne przedmioty, zbiory dostępne były do oglądania tylko dla arystokratów. Posiadanie wspaniałej kolekcji służyło demonstrowaniu potęgi, majątności, wyznaczało prestiż. W XVI i XVII wieku w Europie zapanowała moda na tak zwane [Kunstkamery](#), inaczej gabinety osobliwości, w których przechowywano nie tylko starożytne dzieła sztuki, ale także egzotyczne przedmioty, muszle, kości czy wypchane zwierzęta. Rozkwit [muzeów](#) otwartych dla szerokiego grona zwiedzających nastąpił dopiero w końcu XVIII wieku, kiedy rządy państw skupiły się na tworzeniu zbiorów narodowych. Pierwsze narodowe muzeum w Polsce zostało utworzone przez Izabelę Czartoryską w Puławach w 1801 roku, w pałacu należącym do jej rodziny.

Znajdowała się tam pierwsza [galeria](#) z pamiątkami rodzinnymi oraz po zasłużonych Polakach. Dzisiejsze zbiory muzealne różnią się od tych XIX wiecznych, a muzeum jako instytucja kultury, pełni wiele funkcji. Jest miejscem działalności nie tylko naukowców, badaczy lub historyków sztuki, ale także prowadzi działalność edukacyjną lub nadaje zbiorom postać cyfrową. Obecnie dzięki wirtualizacji kolekcji muzealnych oraz dostępność do Internetu można zwiedzać muzeum wirtualnie. To doskonała alternatywa zwiedzania galerii i muzeów bez potrzeby wychodzenia z domu. Wystawę zorganizowaną w muzeum lub galerii sztuki nazywamy [ekspozycją](#).

Wirtualne muzeum Luwr, [youvisit.com](#), CC BY 3.0

Muzeum a galeria sztuki

Muzeum powołane zostało do gromadzenia, konserwacji i dokumentacji dzieł sztuki minionych wieków, posiada stałe zbiory i ekspozycje. Galeria prezentuje wybrany okres lub nurt w sztuce, pokazywane są w niej prace wybranych artystów i często zmienia charakter wystaw. Obydwie instytucje kultury umożliwiają kontakt z dziełami sztuki, organizując życie kulturalne: prezentacje wybitnych twórców, spotkania z artystami, wykłady, warsztaty, koncerty czy aukcje charytatywne.

National Gallery w Londynie, [online-skills](#), CC BY 3.0

Prywatna galeria sztuki, [online-skills](#), CC BY 3.0

Sztuka prezentowania wytworów artystycznych

Ważnym pojęciem w sztukach plastycznych jest [wystawiennictwo](#), które można określić *sztuką ekspozycji dzieł*. Obecnie większy nacisk kładzie się na minimalizm, by wyeksponować dzieło sztuki, a nie jego otoczenie. Stąd w nowoczesnych galeriach preferuje się białe ściany pozbawione dekoracji, by w centrum zainteresowania umieścić pracę artysty. Wystawiennicy zajmują się projektowaniem przestrzeni wystaw, naprowadzają odbiorcę na ich interpretację. Nierzadko zaskakują, prowokują, zachęcają do zadawania pytań. Ciekawie zaaranżowana ekspozycja przekształca pojedyncze dzieła sztuki w jedną, spójną całość. Współcześnie wystawy nie tylko pokazują obiekty artystyczne, ale same stały się samodzielną dziedziną sztuki, sposobem przekazywania wartości, budowania klimatu i narracji.

Stanisław Zamecznik, „Kolor w przestrzeni”, 1959, wystawa instalacji w Zachęcie, [0047.org](#), CC BY 3.0

Zadania

Ćwiczenie 1

W którym wieku zostały utworzone pierwsze muzea?

☐ w XX wieku

☐ w XIX wieku

☐ w XVIII wieku

Ćwiczenie 2

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 3

Przyporządkuj poniższe określenia do odpowiedniego opisu.

ekspozycja

prezentowany zbiór przedmiotów

muzealnictwo

nauka o funkcjonowaniu muzeów

wystawiennictwo

sztuka prezentowania dzieł sztuki

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Zobacz także

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 4

Przyporządkuj poniższe określenia do odpowiedniego ich opisu.

ekspozycja -

muzealnictwo -

wystawiennictwo -

sztuka prezentowania dzieł sztuki

sztuka prezentowania dzieł sztuki

nauka o funkcjonowaniu muzeów

prezentowany zbiór przedmiotów

prezentowany zbiór przedmiotów

nauka o funkcjonowaniu muzeów

Źródło: online skills, cc0.

Ćwiczenie 5

Kim był polski artysta Stanisław Zamecznik?

☐ uznanym polskim muzealnikiem

☐ aranżatorem przestrzeni wystaw

☐ fundatorem pierwszego polskiego muzeum

Ćwiczenie 6

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 7

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 8

Wskaż jaką funkcję pełni współczesne muzealnictwo.

☐ ciekawy sposób aranżowania wystaw

☐ udostępnianie zbiorów muzealnych w formie „wirtualnych muzeów”

☐ edukacyjną

Polecenie 1

Odwiedź wybraną przez siebie galerię sztuki lub muzeum i sporządź recenzję wystawy. Zwróć uwagę na walory wystawiennicze – w jaki sposób zaaranżowano przestrzeń. Jakie odczucia towarzyszyły Tobie podczas oglądania prezentowanych dzieł sztuki? Czy i jakie elementy były dla Ciebie zaskoczeniem? Zapisz swoje wrażenia w formie krótkiego tekstu.

Jeśli nie masz możliwości odwiedzenia wystawy osobiście, sporządź recenzję z wycieczki wirtualnej po wybranym muzeum sztuki.

Słownik pojęć

Ekspozycja

inaczej: wystawa, prezentowany zbiór przedmiotów w muzeum lub galerii.

Galeria

kolekcja dzieł sztuki istniejąca jako samodzielna instytucja lub stanowiąca dział w muzeum.

Muzealnictwo

nauka o organizacji muzeów, prace związane z zakładaniem muzeów oraz z gromadzeniem i konserwacją zbiorów.

Muzeum

instytucja gromadząca, przechowująca i konserwująca zbiory z różnych dziedzin kultury, sztuki, nauki lub techniki i udostępniająca je publiczności w formie wystaw.

Wystawiennictwo

sztuka organizowania, aranżacji wystaw.

Pinakoteka

sala, w której przechowywano dzieła sztuki.

Gliptoteka

muzeum sztuki starożytnej.

Kunstkamera

gabinet osobliwości, w którym przechowywano starożytne dzieła sztuki, egzotyczne przedmioty, muszle, kości i wypchane zwierzęta.

Źródło:

- sjp.pwn.pl
- nowewyrazy.uw.edu.pl

Galeria dzieł sztuki

